

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ
РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА**

САМОШКІНА І.Д., к.е.н., доцент Сумський національний
аграрний університет,

ЛЕПЕШ Р.М., магістрантка спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа
та страхування», Сумський національний аграрний університет

З'ясовано сутність управління фінансовими результатами підприємства, досліджено низку факторів, під впливом яких формується фінансовий результат господарюючого суб'єкта, представлені методики, за допомогою яких підприємство зможе виконати поставлені завдання для покращання фінансових результатів своєї діяльності.

Для ефективного управління господарської діяльністю підприємства, в умовах нестабільної сучасної економіки, зростає значимість інформаційної бази прийняття економічно грамотних управлінських рішень керівництвом господарюючого суб'єкта. Важлива роль в цьому питанні відводиться інформації щодо фінансових результатів діяльності підприємства. Допомогою у прийнятті управлінських рішень як тактичного, так і стратегічного характеру є проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.

Фінансовий результат діяльності підприємства є показником значущості суб'єкта господарювання у народному господарстві. У сучасних умовах господарювання будь-яке підприємство зацікавлено в отриманні позитивного результату від своєї діяльності, оскільки завдяки величині цього показника воно здатне розширювати свою діяльність, матеріально зацікавити персонал, що працює на підприємстві, виплачувати дивіденди акціонерам тощо.

Управління фінансовими результатами – це система способів, прийомів розробки та реалізації управлінських рішень, що пов'язані з процесами формування, розподілу і використання прибутку для досягнення стійкого фінансового стану та ефективної безперебійної діяльності сільськогосподарських підприємств.

Фінансові результати підприємств утворюються безпосередньо за рахунок їх операційної діяльності, яка в свою чергу формується саме із виробництва та реалізації. Отже, питання формування фінансових результатів підприємства, як для власників, так і для держави загалом є найактуальнішим. Фінансові результати прямо впливають на стабільність, фінансову незалежність та здатність до розширеного відтворення суб'єктів господарювання.

В сучасних економічних умовах виживання підприємств є надважливим і для певних регіонів, і для всієї країни. Тому виникає необхідність управління кризовими підприємствами, а саме неплатоспроможними підприємствами. І основними чинниками цього є недолік фінансових ресурсів, зростання боргів,

падіння рівня виробничого потенціалу. Це спричинює великій кількості технічно відсталих, неконкурентоспроможних і неплатоспроможних підприємств, яким загрожує банкрутство [1].

Управління фінансовими результатами підприємства є одним із функціональних напрямів системи фінансового менеджменту, який досить тісно пов'язаний з іншими системами управління, органічно входить до системи управління доходами та витратами, рухом активів, капіталу і грошових коштів й іншими аспектами його діяльності.

Результатом фінансово-господарської діяльності підприємства є отримання прибутку або збитків, які формуються протягом календарного року. Фінансовий результат діяльності підприємства представляє собою різницю між доходами підприємства та його видатками. Якщо за підсумками діяльності підприємства за рік його доходи перевищують його витрати, відбувається приріст майна, виражений в отриманні прибутку, якщо витрати підприємства перевищують його доходи має місце зменшення майна, тобто отримання збитків. Таким чином, фінансовий результат отриманий за підсумками діяльності підприємства за рік, виражений прибутком чи збитком, призводить до збільшення або зменшення капіталу організації.

Очевидно, що для отримання прибутку на підприємстві має бути ефективний фінансовий менеджмент. Під управлінням прибутком розуміють здійснення впливу на фактори фінансово-господарської діяльності підприємства, які сприяли би підвищенню доходів та оптимізації видатків.

Зазначимо, що фінансовий результат підприємства формується під впливом низки факторів, основними з яких є: витрати, ціна, обсяг реалізованої продукції і її структура. Провідні науковці пропонують застосовувати методику аналізу співвідношень «витрати – обсяг – прибуток» (або CVP - аналіз; «Cost – Volume – Profit»), який вважається одним із найбільш ефективних засобів планування і прогнозування діяльності підприємства [2, с. 121]. За допомогою вищезгаданої методики підприємство зможе виконати наступні завдання для покращання фінансових результатів:

- оптимізувати пропорції між змінними і постійними витратами;
- оптимізувати пропорції між ціною і обсягами реалізації продукції;
- мінімізувати підприємницький ризик;
- оцінювати та прогнозувати фінансові результати;
- виявляти резерви та забезпечувати достатній запас фінансової стійкості;
- обґрунтувати рекомендації по покращенню роботи підприємства.

Для підвищення доходів на підприємстві повинні проводитися оцінка, аналіз та планування виконання планових завдань і динаміки продажів, ритмічності виробництва та продажів, достатності та ефективності диверсифікації виробничої діяльності, ефективності цінової політики, впливу різних факторів (фондоозброєності, завантаженості виробничих потужностей тощо) на зміну величини продажів, сезонності виробництва та продажів, критичного обсягу виробництва (продажів) за видами продукції тощо.

Пошук і мобілізація факторів підвищення доходів знаходяться в

компетенції вищого керівництва підприємства, а також її маркетингової служби. Роль фінансової служби зводиться в основному до обґрунтування оптимальної цінової політики, оцінки доцільності і економічної ефективності нових джерел доходів, контролю за дотриманням внутрішніх орієнтирів щодо показників рентабельності діючих та нових виробництв.

Для оптимізації витрат підприємством передбачається оцінка, аналіз, планування і контроль за виконанням планових завдань за місцем виникнення і видами витрат, а також пошук резервів для обґрунтованого зниження собівартості продукції [3, с. 96].

До основних методів управління фінансовими результатами діяльності підприємства відносяться: планування прибутку, розподіл прибутку; управління прибутком на основі формування центрів відповідальності; факторний аналіз прибутку.

Планування прибутку є складовою частиною фінансового планування та важливим елементом фінансово-економічної роботи на підприємстві. Прибуток планують окремо по видах діяльності підприємства. У процесі розробки фінансових планів важливо не тільки врахувати всі фактори, що впливають на величину очікуваних фінансових результатів, а й розглянувши варіанти виробничої програми обрати найкращий варіант, що забезпечує максимальну величину прибутку.

Економічно обґрунтована система розподілу прибутку насамперед повинна гарантувати виконання фінансових зобов'язань перед державою та максимально забезпечити виробничі, матеріальні і соціальні потреби підприємства.

Таким чином, щоб досягти головної мети діяльності, а саме, отримання прибутку та його максимізації, підприємство повинно створити надійну систему управління фінансовими результатами шляхом впливу на фактори, що забезпечують збільшення доходів і зниження видатків.

Список літератури

1. Гайбура Ю.А. Аналітичний інструментарій управління фінансовими результатами підприємства в умовах кризи. *Електронне наукове фахове видання Ефективна економіка*. №5, 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2021/105.pdf (дата звернення 15.01.2023)
2. Мицак О., Ковтун Н., Лихач О. Удосконалення механізму управління фінансовими результатами підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2019. № 1. С. 115—122. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/56/587.pdf> (дата звернення: 18.01.2023).
3. Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. *Економіка та держава*. №10. 2021. С. 93-96. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/10_2021/18.pdf (дата звернення 20.01.2023)

The essence of the management of the financial results of the enterprise is clarified, a number of factors under the influence of which the financial result of the business entity is formed, methods are presented, with the help of which the enterprise will be able to fulfill the tasks to improve the financial results of its activity.

Відомості про автора

- а) прізвище, ім'я, по - батькові:** Самошкіна Ірина Дмитрівна
- б) вчене звання:** доцент
- в) науковий ступінь:** кандидат економічних наук
- г) місце роботи:** СНАУ, кафедра фінансів, банківської справи та страхування
- д) адреса для листування:** 40020, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160, кафедра фінансів

Відомості про автора

- а) прізвище, ім'я, по - батькові:** Лепеш Руслана Михайлівна
- б) місце навчання:** СНАУ, магістрант спеціальності “Фінанси, банківська справа та страхування”
- в) адреса для листування:** 40020, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160, кафедра фінансів, банківської справи та страхування